

BRUGSE BRONNEN

Brugge heeft als werelderfgoedstad een en ander te bieden. De stad pakt dan ook graag uit met haar schatten. Onlangs nog zette ze het *Liber Trotula* in de digitale etalage; een laatmiddeleeuws handschrift over vrouwengeneeskunde. Het boekje verschaft ons niet alleen inzicht in de middeleeuwse gynaecologie maar onthult ook de toenmalige opvattingen over onvruchtbaarheid, bevallingen en de zeven baarmoeders van de vrouw.

In de vroege middeleeuwen was de geneeskundige kennis en praktijk vooral een zaak van kloosterlingen. Later, met de opkomst van de universiteiten, werd de geneeskunde en het bijbehorende onderwijs voornamelijk theoretisch en ontwikkelde het zich tot een speculatieve wetenschap. Het *Liber Trotula* behoort tot de meer praktische geneeskundige traditie en gaat terug op een Latijnse tekst uit de twaalfde eeuw. Het Brugse handschrift dat nu op de webstek Historische Bronnen Brugge prijkt is echter geschreven in de volkstaal. Gelukkig wordt het daar vergezeld van een hedendaagse teksteditie, zodat de tekst leesbaar en de inhoud bevattelijker wordt.

Platform

Historische Bronnen Brugge is een initiatief van de Erfgoedcel Brugge. De site fungeert als een lokaal platform voor het digitaal publiceren en ontsluiten van bronnenmateriaal dat een onvervangbare betekenis heeft voor de Brugse stadsgeschiedenis. De documenten die er aangeboden worden zijn inhoudelijk relevant voor de studie van het Brugse verleden of hebben een esthetisch belang als exponent van de Brugse cultuurproductie. Dat ze nu integraal te consulteren zijn op het internet maakt hen toegankelijk voor een breder publiek terwijl de bewaarinstellingen het origineel voortaan beter kunnen conserveren.

Behalve het *Liber Trotula* zijn op deze bronnensite nog zeven andere boeiende werken terug te vinden. De stukken komen uit diverse openbare of particuliere collecties. Het Prentenkabinet van de Brugse musea leverde een Oosters album en de Openbare Bibliotheek de incunabel *Ovide moralisé*, een middeleeuwse bewerking van de *Metamorfosen*. *Over vogels* is een middeleeuws handschrift uit de Duinenabdij dat niet alleen ornitologen zal interesseren. Het manuscript bevat schitterende illustraties en

In zes artikels worden de ruimere context en betekenis van het handschrift toegelicht.

De medische wereld in de middeleeuwen, Jozanneke Hulsker

Jozanneke Hulsker schetst in deze tekst een beeld van enkele belangrijke evoluties in de geneeskunde van de 11de tot de 13de eeuw. De rol van kloosterlingen en die van de medische school van Salerno wordt belicht. Ook de kloof tussen theorie en praktijk die in de 12de eeuw ontstond, komt aan bod.

Gynaecologische teksten, Jozanneke Hulsker

De auteur illustreert het onderscheid tussen theorie en praktijk zoals dat ook bestond in de tekst van de vrouwengeneeskunde.

1

HOTSPOT OP HET WEB

www.historischebronnenbrugge.be

moraliserende beschrijvingen van vogels die de middeleeuwer een spiegel moesten voorhouden.

Winckelbouck

Remedies voor allerlei kwaaltjes maar evengoed recepten voor gelei, punch en wafeltjes leest u in het *Winckelbouck* van zuster Eleonora die deze eigenhandig bereidde in de apotheek van het Sint-Janshospitaal. Elke bron wordt op verschillende manieren geduid zonder al te specialistisch te worden. De Erfgoedcel werkt hiervoor nauw samen met een wetenschappelijk redactiecomité waarin verschillende erfgoedpartners en wetenschappers zijn vertegenwoordigd. De ruimere context en betekenis van het *Liber Trotula* bijvoorbeeld wordt door hen geschetst in diverse artikels; van de Vlaamse dialectkenmerken over de medische wereld in de middeleeuwen tot de materiële beschrijving. Vertalingen naar hedendaags Nederlands of Frans, transcripties, registers, een literatuurlijst en lesbrieven zijn andere voorbeelden van dergelijke toegangen op maat. Beweren dat de webstek enkel voor Bruggelingen of wetenschappers relevant is, is dus een brug te ver.

Eva Wuyts

